

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D. Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

§. I. Negativa statuitur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73455](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73455)

independentissimam DEI voluntatem, ejusque iudiciorum inerutabilitatem, sic enim inquit: *Q homo, tu quis es, qui respondeas DEO, Numquid dicit figmentum ei, qui se fixit, quid me fecisti sic? An non habet potestatem figulus lutu, ex eadem massa facere aliud quidem vas in honorem; aliud vero in contumeliam?*

Similiter D. August. ad hanc ipsam objectionem à Pelagianis factam nequaquam recurrit ad prævisionem scientiæ mediæ; sed partim ad divinæ voluntatis dominium, partim ad propria voluntatis defectum, prout mox pluribus referemus. Unde merito istius scientiæ defensoribus occurrunt illud D. Bernardi ep. 190. *quid ergo tu, quid melius offers, quid subtilius invenis, quid secretius tibi revelatum jactas, quod tor præterierit sanctus, effugerit sapientes?* Iphis quoque Adversariis solvendum restat argumentum, cum in ipsorum sententia Tyrri non fuissent acturi pœnitentiam, nisi majorem gratiam, quam Judæi acceperunt, majorem saltem in esse gratiæ & beneficii, positio quoque in istis & istis circumstantiis, in quibus Tyrri fuissent consenturi, Judæi non consenturi, non fuerit in potestate Judæorum.

7. Obijciunt secundo illud sap. 4. *Raptus est,*

ne malitia mutaret intellectum ejus, &c. placita enim erat DEO anima illius, propter hoc properavit educere illum de medio iniquitatum. Ubi Sapiens causam exponens, cur DEUS celeriori fato justum ex hac vita abriperet; non recurrit ad decretum conditionatum prædefinitivum; sic enim non potuisset dicere; *placita erat DEO anima illius*, quo pacto enim placita, quæ prædefinita ad lapsum sub talis tentationis & occasionis conditione? sed recurrit ad scientiam conditionatam, in qua DEUS prævidit & præcivit justum lapsum, si diutius viveret.

Resp. Sapiens recurrere in hoc dicto ad ordinem prædestinationis Divinæ: illa enim anima est maxime DEO placita, quæ est prædestinata & electa ad gloriam: quæ electione præsuppositâ DEUS ordinat beneficia, per quæ electus ad finem gloriæ efficaciter perducatur: inter quæ potissimum est donum perseverantiæ, seu mors in statu gratiæ, priusquam anima tentationi succumbens labatur in peccatum mortale; quem lapsum DEUS prævidere potuit conditionatè futurum non in vi decreti positivi (ut malè supponit obiectio) sed permissivi juxta superius dicta.

ARTICULUS III.

An scientia mediæ sit conformis SS. PP. præsertim Augustino.

S U M M A R I A.

1. Quanta sit in præfati authoritas S. Augustini?
2. Scientia mediæ est aliena à doctrina S. Augustini ex confessione Adversariorum.
3. Quia fuit D. Augustino proposita,
4. Et ab ipso rejecta.
5. Contra primam responsionem Adversariorum ostenditur scientiam mediæ à S. P. rejectam non tantum quoad abusum, sed etiam quoad substantiam.
6. Contra secundam responsionem Adversariorum ostenditur D. Augustinum etiam intellexisse scientiam conditionatam.
7. Scientia mediæ pugnat cum Augustiniana efficacia gratiæ.
8. Dissentit in prima ratione discretionis.
9. Item in certitudine prædestinationis.
10. In supremo DEI dominio supra nostras voluntates.
11. In inimpedibilitate Divinæ voluntatis.
12. In explicatione futuritionis.
13. In concordia liberi arbitrii cum prædestinatione.
14. In intrinseca efficacia decretorum.
15. In modo solvendi argumenta semiPelagianorum.
16. Exponitur, qualem congruitatem intelligat S. Augustinus in l. de bono persever.
17. Et in l. ad Simplicianum.
18. Exponitur, quomodo per S. Augustinum possit esse præscientia sine prædestinatione.
19. Exponitur locus de Civit. ubi S. P. in æqualiter tentatis differentiam consensus adscribit voluntati creatæ.

§. I.

Negativa statuitur.

Notandum. Cùm scientiæ mediæ doctrina ad liberum arbitrium cum efficaci gratia conciliandum potissimum sit instituta, maximam in hac materia & summè venerandam esse D. Augustini authoritatem, utpote de quo apud Bellarminum l. 2. de grat. & lib. arb. c. 11. adductis encomiis summi Pontifices testantur, illum sequi fidem Ecclesiæ Catholicæ, qui sequitur doctrinam istius Magistri gratiæ: Idcirco, cùm scientia mediæ primò in scholis doceri capta & auctore Molina in li. de concord. grat. typis edita fuisset, multæque coram Clemente VIII. desuper disputationes habitæ, ille ipse summus Pont. tandem decrevit, ut deinceps tota de hac re disputatio ad normam doctrinæ S. Augustini de gratia esset adstricta, & tum ex ipso, tum ex angelico Doctore deduceretur: cujus decreti etiam sequentes causas expressit. Prima, est quia duce Augustino Ecclesiæ post 20. annorum pugnam Pelagianos vicit. Secunda, quòd idem S. D. nihil videatur prætermisisse eorum, quæ ad præsentem controversiam discutiendas pertinent. Tertia, quia Pontifices prædecessores doctrinæ S. Augustini de gratia semper acres fuerunt assertores, ac vindices.

CONCLUSIO. *Scientia mediæ repugnat doctrinæ S. Augustini & consequenter ejus Discipulorum Prosperi, Hilarii, Fulgentii, insuper & SS. Cypriani & Ambrosii, ex quibus D. Augustinus suam doctrinam confirmat.*

Pro-

Probatur primò ex ipsorum Adversariorum confessione. Nam hujus sententia institutor, vel potius restitutor Molina in concord. ad q. 23. a. 4. & 6. in Domino gloriatur, quòd hæc ratio conciliandi libertatem cum divina prædestinatione a nemine, quem videtur, hujusque tradita fuerit. Et Herice 1. p. disp. 7. c. 10. dicit, hanc scientiam mediam *latuisse Scholasticos*. Valq. 1. p. q. 14. disp. 67. c. 4. fatetur, quòd antiqui Scholastici, qui hæc tenent scripturam, tantum meminere simplicis intelligentiæ & visionis. Imò audeat præcatus Molina loco cit. a. 5. dicere: *quæ si data* (hoc est illa, quæ ipse docet, de concordia prædestinationis & gratiæ beneficio scientiæ mediæ obtinenda) *explanatæque semper fuissent, forte nec Pelagiana hæresis fuisset exorta, nec ex Augustini opinione, concertationibusque cum Pelagianis tot fuissent turbati, ad Pelagianosque defecissent: ergo ex confessione Adversariorum doctrina scientiæ mediæ omnibus retrò Scholasticis & PP. est ignorata, imò contraria D. Augustino, quippe longè aliâ & meliori viâ humanæ consulens libertati, quam proinde inter hæterna Ludovici Molinæ commenta deputat Mariana l. 4. de Regim. loc. c. 4.*

3. Probatur secundò. Scientia mediæ ex mente semiPelagianorum fuit D. Augustino à SS. Prospero & Hilario proposita, & ab ipso rejecta: ergo scientia mediæ est contraria doctrinæ S. P. Augustini. Antec. quoad primam partem ostenditur ex epistolis SS. Prosperi & Hilarii, quæ habentur in to. 7. op. D. Aug. ante l. de prædest. SS. ubi D. Prosper mentem Massiliensium semiPelagianorum sic exponit: *pene omnium par inveniebatur, unaque sententia, quæ propositum & prædestinationem DEI* (hoc est decretum divinæ voluntatis) *secundum præscientiam reciperent, & ut ob hoc DEUS alios vasa honoris, alios contumelia fecerit, quia finem uniuscujusque præviderit, & sub ipso gratiæ adjutorio, in quæ futurus esset voluntate & actione, præciperit.*

Igitur admittebant semiPelagiani primò præscientiam præsupponi divino decreto, nempe proposito & prædestinationi, & propositum esse subnixum præscientiæ. Sic apud D. Aug. d. prædest. SS. c. 18. loquitur ipse Pelagius: *Præcisebat ergo, qui futuri essent sancti & immaculati per libera voluntatis arbitrium, & ideo ante mundi constitutionem in ipsa sua præscientia, quæ tales esse futuros præcisebat, elegit.* Et Faustus Rhegiensis semiPelagianorum ante signanus l. 2. de grat. & lib. arb. c. 3. nisi, inquit, *præscientia exploraverit, prædestinatio nihil decernit.*

Secundò prædestinationis certitudinem & efficaciam non in ipsum prædestinationis decretum, sed in præscientiam conditionatorum refundebant. Dicebant enim apud eundem D. Prosp. loco cit. *Omnem industriam removeri, tollique virtutes, si DEI constitutio* (hoc est decretum) *humanas præveniat voluntates, imò sub hoc prædestinationis nomine fatalem induci necessitatem.*

Cumque interrogarentur, cur DEUS aliquas nationes ante prædestinationem Evangelii in tenebris infidelitatis perire permiserit? respondebant, quòd sint ad unamquamque gentem ita ordi-

nata tempora, ac ministeria magistrorum, in exterrata erat bonarum credulitas voluntatum.

Tertiò in hac præscientia conditionatorum fundabant concordiam cum decreto divinæ prædestinationis, ut patet ex primùm adducto textu, quo ex decreto antecedente prævisione futurorum operum fatalem necessitatem induci existimant. Unde motiva ipsorum erant primò, ut conlulerent humanæ libertati, secundò ut locus ellet malorum correctioni: *si enim, inquebant, in epistola D. Hilarii ad Aug. sic prædestinati sunt ad utramque partem, ut de aliis ad alios nullus possit accedere, quò pertinet tanta extrinsecus correctionis instantia?* Et ipse D. August. de bono. persev. c. 15. SemiPelagianorum verba reterens; atque inquit, *neminem posse correctionis stimulis exortari, si ita se habet de prædestinatione definita sententia DEI, ut alii ex vobis de infidelitate accepta obedire, di voluntate veneritis ad fidem.* Ac tertio ut refert Prosper ad capitula object. Vincentianorum ob. 5. quòd admisso hujusmodi decreto peccatorum nostrorum author sit DEUS, cò quòd malam voluntatem faciat hominum.

Atqui hæc est ipsissima scientia mediæ, ejusque motiva & argumenta, quibus eandem RR. propugnant: patet ergo, quòd eadem à Pelagianis & semiPelagianis tradita, ac D. Augustino ad relolvendum fuerit proposita, prout etiam constat ex terminis, quibus D. Prosper hanc questionem D. Augustino proponit? *an in his, qui aliquid boni acturi sunt, per præscientiam possit stare propositum; an verò uniformiter præscientia sit subnixæ propositio?*

Secunda pars antecedentis asserens, hanc sententiam fuisse rejectam, & ut S. D. loquitur in 3. p. q. 1. a. 5. ad 2. reprobata à D. Aug. in l. d. prædest. SS. & de bono persev. quibus ex instituto respondit ad hæc propositiones, probatur: Nam primò in l. d. prædest. SS. c. 10. ad prædictam D. Prosperi interrogationem respondet, *prædestinationem quippe DEVS ea præcisebat, quæ fuerat ipse facturus, hoc est, prædestinationem esse rationem præcisebat, quæ DEUS non tantum fecit, sed etiam fuerat facturus, quo modo comprehenduntur futura non tantum absoluta, sed etiam conditionata.* Et ibidem loquens de promissione Abraham facta: *quando, inquit, præcisebat DEVS Abraham fidem gentium, non de nostra voluntatis potestate, sed de sua prædestinatione promisit: promisit enim quòd ipse facturus fuerat, non quòd homines. Non autem sic creditur Abraham, sed creditur dans gloriam DEO, quoniam qui promisit potens est & facere, ac per hoc facta non alicui, sed sua.* Econtra asserentes scientiæ mediæ dicunt, DEUM ideo posse prædicere & promittere, quoniam sint convertendi, quia præcisebat, quoniam sint obtemperaturi gratiæ indifferenter plurius oblata, D. verò Aug. dicit ideo posse promittere, quia potens est illos facere, non de nostra voluntate præcisebat, sed de sua prædestinatione.

Secundò, ibid. c. 17. exponens illa verba Jo. 15. *Non vos me elegistis, sed ego elegi vos, quòd ait Apostolus, inquit, elegit nos in ipso ante mundi constitutionem, si propterea dicendum est, quia præcisebat eos credituros, non quia facturus fuerat ipse*

volentes, contrariam præscientiam loquitur. Filius dicitur: non vos me elegistis, sed ego legi vos: electi sunt inique ante mundi constitutionem eâ prædestinatione, in qua (NB. non ante illam) sua futura facta præcivit. Et subiungit c. 18. Ideo quippe taliter eramus futuri, quia elegit ipse, prædestinans, ut tales per gratiam eius essemus.

Tertio, in l. de bono persev. habet hanc propositionem & consequentiam eâ diametro contrariam scientiæ mediæ: si DEVS bona opera præcivit, profecto prædestinavit; qua verò non prædestinavit bona, non præcivit.

§. II.

Duabus responsionibus Adversariorum occurritur.

Respondent Adversarii primò, quòd D. Augustinus tantum reprobaverit præscientiam conditionatam quoad abutim Semipelagianorum, in quantum dicebant, liberâ voluntatis consentum conditionatè præcivum esse quoddam initium, & quasi meritorium motivum dandi gratiam & prædestinationem.

Contra enim est, quòd S. Pater etiam substantiam scientiæ mediæ impugnat, dum primò in præallegatis locis absolutè negat, posse bona opera præciviri, nisi sint prædestinata, eaque in ipsa prædestinatione præciviri.

Secundò, dum de prædest. SS. c. 18. negat ideo aliquid præciviri, quia sit futurum, sed esse futurum, quia DEUS prædestinavit. DEVS, inquit, præcivit aliquid, non quia illud futurum est; sed ideo bonitas futuri sunt, quia DEVS elegit prædestinans, ut tales sint per opera, & per eius gratiam. Item in 13. de Trin. *Prævidetur creaturas non, quia sunt, ideo novit DEVS, sed ideo sunt, quia novit*, ubi explicitè affirmat scientiam DEI esse causam rei futuræ, quòd non potest esse scientiæ mediæ, per quam DEUS cognosceret futura conditionata, quia sunt futura ex se & vi suæ objectivæ & determinatæ veritatis.

Tertio, quia disputans contra Pelagianos affirmantes, aliquos parvulos ideo non pervenire ad gratiam baptismi, quòd DEUS illos puniat propter præviam ipsorum peccata futura sub conditione longioris vitæ ante omne decretum, impugnat ipsam futuritionem, & negat illam dari. nam l. 2. contra ep. Pelagian. c. 7. *quomodo enim, inquit, præcivit ea futura, quæ ipsi in infantia morituris (quia præscientia eius falli non potest) præcivit potius non futura? Similiter c. 14. explicans illa verba: raptus est, ne malitia mutaret intellectum eius, &c. hoc, inquit, dictum secundum pericula huius vitæ, non secundum præscientiam DEI (quæ scilicet sit in DEO ante decretum, prout volebant Semipelagiani) quâ hoc præcivit, quòd futurum erat, non quòd futurum non erat. Imò S. Pater omnis futuritionis causam ponit voluntatem DEI, & sine hac nihil futurum agnoscit. Non enim futurum est aliquid, nisi quòd voluntas DEI habet, ut futurum sit, inquit l. c. contra Faustum. Et t. 68. in Jo. explicans illud: fecit, quæ futura sunt. ita loquitur: non enim ait, facturus est, quæ futura sunt, sed fecit, quæ futura sunt. Ergo & fecit ea, & facturus est ea. Nam neque facta sunt, si ipse non fecit, neque futura sunt, si ipse non fecerit. Fecit ergo ea prædestinando, facturus est operando.*

R. P. Mezg. Theol. Schol. Tom. 1.

Quartò, querelas Semipelagianorum, quas nunc etiam RR. objiciunt, quòd si aliud habeat prædestinantis electio, cassâ sit amittentis intentio. Removeri itaque omnem industriam, tollique virtutes, si DEI constitutio humanas præveniat voluntates, & sub hoc prædestinationis nomine fatalem quandam induci necessitatem. S. P. debuisset solvere per scientiam mediæ, si illam probâisset. At ille non sic, sed petens in efficaci decreti propugnacione, si DEVS, inquit, bona non prædestinavit, non præcivit: seque munit duplici autoritate Cypriani & Ambrosii. de bono persev. c. 18. & 19. quorū ille dicit: *In nullo gloriandum, quando nostrum nihil sit. Iste verò, non esse in parte nostra (hoc est independentè & præsuppositivè ad causam primam) cor nostrum & cogitationes nostras. Cūque rursus S. Patri objiceretur, quòd priores Doctores propositum ac prædestinationem DEI secundum præscientiam receperint, respondet: Verbi DEI tractatores nomine præscientiæ ipsam prædestinationem intellexisse.*

Respondent secundò, D. Augustinum negâsse solùm præscientiam futurorum absolutorum ante decretum & voluntatem DEI. Sed contra est primò, quòd S. P. à D. Prospero in fine cit. epist. interrogatus generaliter de omni futurorum, imò & specialiter de conditionatorum præscientiâ (nempe an DEUS præcivir, si Christus citius veniret, gentes non æquè in ipsum esse credituras? An DEUS illos, qui rapti sunt, ne malitia mutaret intellectum ipsorum, ante decretum præviderit mala facturos, si diutius vitam producerent? an similiter præviderit illos parvulos sub conditione diuturnioris vitæ peccaturos, quos ad gratiam baptismi pervenire non concessit, &c.) an esset subnixâ proposito, seu decreto? nusquam aliter respondit, quàm quòd DEUS in sua prædestinatione futura præciviat, & si non prædestinet, non præciviat.

Contra est secundò, quòd universaliter neget futuritionem, quam non habet voluntas DEI, quòd autem, inquit loco cit. contra Faust. *DEI voluntas non habet, fieri de quoquam omnino non posse.*

Contra est tertio, quòd in l. de bono persev. c. 9. illud Matt. 11. *si in Tyro & Sidone, &c.* (qui est Achilles RR.) exponens & causam inquirens, expressè negat, causam assignari posse solam præscientiam.

Contra est quartò, quòd omnis veritas propositionis conditionatæ reduci potest ad veritatem propositionis absolutæ, sicuti hæc conditionalis, si Petrus audierit hanc gentem, convertetur, reducit ad istam: Petrus audierit hanc gentem convertetur: unde si repugnat dari prævisionem futuri absoluti ante omne decretum, etiam repugnat prævisio futuri conditionati. Præterea ab eisdem causis in statu conditionato pendet futura conditionata, à quibus absoluta pendet in statu absoluto, uti patet exemplo voti, promissionis, &c. siquidem non minùs futura conditionata extrahuntur è statu puræ possibilitatis, quàm futura absoluta: ergo sicuti futura absoluta essentialiter pendent à determinatione divinæ voluntatis absolute tam ex parte subjecti, quàm objecti; sic conditionata pendent ab eadem determinatione ut conditionata ex parte objecti, de quo infra.

T

§. III. Plura